

Nama 6.

Maehe 1914.

Te Kopara.

1914.

APERIRA.

1 W	Ra i i ka O ih. 38n.4. Ra 25 ka i roh. 5an.4
2 M	
3 P	
4 S	
5 S	Ratapu 6 o Reneti.
6 M	Manel i mua o te Aranga.
7 M	Turei i mua o te Aranga.
8 W	Wenereli i mua o te Aranga.
9 M	Taiteti i mua o te Aranga. Waiata : Ata, 22, 40, 54.
10 F	PARAKEI PAI. Waiata : Ahiahi, 66, 88.
11 S	Ra i mua o te Aranga. Matauranga.
12 S	RA ARANGA. Waiata : Ata, 2, 57, 111.
13 M	Ahiahi, 114, 114, 118. Whakapono a Atanahiri.
14 M	Manel o te Aranga.
15 W	Turei o te Aranga.
16 W	
17 F	
18 S	Nolopuku.
19 S	Ratapu i i muri i te Aranga.
20 M	
21 M	
22 W	
23 M	
24 Y	
25 S	Maka, Rongopai. Nolopuku.
26 S	Ratapu 2 i muri i te Aranga.
27 M	
28 M	
29 W	
30 M	

MARAMATAKA.

APERIRA.

1914.

1 W	UPOKO MO TE ATA.	UPOKO MO TE AHIANI.
2 M		
3 F		
4 S		
5 S	Eko. 9	Mat. 26
6 M	Tug. 1 ki 15	Hoa. 14 ki 15
7 M	Tug. 3 ki 34	Hoa. 15 ki 14
8 W	Tug. 4 ki 21	Hoa. 16 ki 16
9 M	Hhe. 17	Hhe. 14
10 F	Ken. 22 ki 20	Hoa. 18 ki 36
11 S	Hke. 9	Ruk. 23 50
12 S	Eko. 12 ki 25	Whkt. 10-19
13 M	Eko. 15 ki 22	Ruk. 24 ki 13
14 M	2Kug. 13 ki 22	Hoa. 21 ki 15
15 W		
16 F		
17 F		
18 S		
19 S	Tau. 16 ki 36	Kri. 13 ki 29
20 M		Tau. 16 36
21 M		
22 W		
23 M		
24 F		
25 S	Iha. 62 5	(19. 11) Ruk. 18 31 ki Ebk. 1 ki 15
26 S	Tau. 20 ki 14	Ruk. 19 11-28
27 M		Tau. 20 14-21 10
28 M		
29 W		
30 M		

Te Kopara.

NAMA 6.

GISBORNE.

MÄEHE 1914.

"Iti te Kopara, hai takirihivi ana i runga i te Kahikatea."

PIHOPATANGA O WAIAPU.

WA O RENETI.

NO te 26 o Pepuere nei ka tuhia mai e te Pihopa i tona kainga i Nepia tenei reta, ara:—

Ki taku Kahui,—

I runga i te whakamanuhiritanga a te Minita o te Whare-karakia nui o te Pihopatanga ratou tahi ko ana Apiha i au me te hunga hoki i tae kia kite i toku whakawahinga ka tere taku kite i etahi o koutou; ko te tokomahatanga atu ia o koutou kia haere rawa pea au i roto i te Pihopatanga ka kite ai. No reira ka whakaaro au me rere a reta noatu he kupu maku ki a koutou i tenei wa me te mea atu ki o koutou minita kia riro ma ratou e panui ki a koutou i roto i o koutou whare-karakia. I te wa i pootitia ai au hei Pihopa mo koutou ka whakamau oku whakaaro ki te wa i mua mai o Reneti hei wa whakatutukitanga mo tera karangatanga i runga i toku tinana kia waiho ai a Reneti he pou timatanga mo taku takatu i roto i a koutou. I whakateteka au kia tutuki tenei tumanako oku a e tino hari ana toku ngakau i runga i te mea kua tutuki.

Ko Reneti tenei ko te wa e rangona ai te reo o te Atua, ko taua reo nei tenei ona ara ko tana Hahi e karanga nei ki ia wairua tangata ki ia wairua tangata, "E ta rapua mai toku mata." He wa tenei e whakapau ai te tangata i tona kaha ki te pehi i tona tinana ki te mea hei pononga mana, he wa e mea ai tona wairua ua watea i nga whakataumaha o te ao, o te kikokiko o te rewera, "Tenei e Ihowa ka rapu au i tou mata." Ko te mea e hapa nei i a tatou ko te kaha hinengaro, ko te kaha wairua; tena ra whaia kia whiwhi tatou ki taua mea. Kei pohehe koutou ko te whakarite i nga karakia e whakaritea ana e o koutou minita te mea nui e mea ai koutou i roto i o koutou ngakau he nanakia tenei i te mea kua tae matou ki te karakia. Kahore—engari whaia ko te hohonutanga kaua hei te whakarite kau! Whaia ko te mata o te

Atua kia kitea e koutou. "Rapua a Ihowa ara ko te rapu tenei ko te whakapau o ia tangata o ia tangata i tona kaha kia tino tata ia ki te faha o te Atua kia mohio ai ia ki tona nui, ki tona wehi me tona tapu, kia matau ai ia ki ona whakaaro katoa." Ko te mea tino nui tenei kia mohio te tangata ki te Atua.

Kotahi rawa ano te huarahi a ko taua huarahi ko te ngakau Ripeneta. He hara te mea e arai nei i o tatou mata kei kite i te Atua e whakangohe nei i o tatou hinengaro. Ko ia i tika ai kia whiwhi tatou ki ta te Atua awhina hei kaha mo tatou. Kei te herea tatou e nga here huhua o te hara a kaore o tatou honeatanga—engari ma te maramatanga rāno o tona Wairua Tapu kia whiti mai ki roto i a tatou ma reira rāno tatou e kite ai ae he tika kei te mau tatou i te hara ma reira rāno tatou e mohio ai ko iara ko te hara e whakakapo nei i o tatou ngakau kei kite i te Atua. Ma taua Wairua Tapu ano hoki e homai te ngakau iro ki a tatou, ma te ngakau iro anake hoki ka pouri ai tatou mo o tatou he. Waiho ko te wairua o te Kai-waiata he wairua mo tatou i mea ra ia "Whakamatauria ahau, kia matau mai hoki koe ki oku whakaaro, kia kite me kahore aku ara kino: ka arahi ai i a au i te ara pumau." He wa ano hoki a Reneti e whakapau ai te tangata i tona kaha ki te inoi. Tena ra kia pau to koutou kaha ki te inoi. Inoi mo te Pihopatanga, inoi mo o koutou Minita. Inoi mo te mahi e whakahaerea nei kia akona te Karaipiture i roto i nga Kura Kawanatanga kia hira rawa to koutou kaha ki te inoi mo tena take, kia tau iho te manaakitanga nui a te Atua ki runga ki taua whakahaere kia whakahohorotia e ia te wa e tutuki ai taua take. Tenei ka tumanako te ngakau kia whiwhi koutou ki nga manaakitanga e na roto mai i tenei wa o Reneti. Heoi naku. Na to koutou ponongo i roto i a Karaiti Ihu,

WM. WALMSEY WAIAPU.

Kua nuku a te Atirikona Hapata Wiremu ratou ko tona whanau kei to ratou kainga hou i Patutahi. Tetahi kainga whakapaipai nona tonu tetahi whare ataahua inaianei kei roto o Turanga, me te ataahua ano o te wahi tuunga kei runga i te pukepuke. Kua tapangia e ia tona kainga ko "Naurea." He hanga whakaaro a Te Rau ka mahue iho nei i a ia, hei mutunga pea tenei mo te noho o te Whanau a Te Wiremu i konei. Mai ano o nga wa o mua i noho ai ratou i konei a tae noa mai ki tenei wa. Ki to matou rongo e hokona a Te Rau, ki te kore ranei ka noho ko Te Tiatatene, kaumatua o Te Rau, ki reira.

TE KURA I HUKARERE.

NO te 11 o Pepuere ka mine ano nga tamariki o te kura ki Hukarere ki te timata i nga mahi o tenei tau. No te 16 ka tae ki reira a Hon. J. Allen, ko ia nei te Minita tumuaki o nga kura e torona ana i ia tau, i ia tau, e nga Inspector a te Kawanatanga. He mea ata uiui nana nga tikanga katoa o tana kura, me te ahua o nga mahi; me tana mataki ano i nga ruma moenga, i era atu wahi katoa hoki o te whare, tae rawa ki te whareumu kia kite i te ahua o nga mahi tao kai. I whai kupu ano ia mo te pai o te whare, mo nga mahi a nga kotiro, mo te nui o tenei tu taonga kua whakawhiwhia nei ki te iwi Maori. Ko te tuatahi tenei o tenei tu kura, ka 39 hoki ona tau. Nga tamariki i tae mai ki tenei kura i mua no nga wahi katoa o Niu Tirani. I te wranga o te whare tawhito i te tau 1910 he nui te kakama o te Pakeha ki te kohi-kohi moni mo te whare hou. Auto ana ko te iwi Maori, te iwi mona nei te taonga, koia i namaia ai he moni kia ata oti ai te whare. Kia waru tekau nga tamariki ka kapi nga tunga o tenei whare.

Me te mea kei te whakaparahako tatou nei, te iwi Maori ki tenei o o tatou taonga. Tena, e te iwi! kia anga ano tatou ki te kohikohi moni mo te nama o tenei whare kia £1500, kei kiia tatou e o tatou hoa Pakeha he tautaua i te mea e arohakore ana ki te mate o to tatou nei taonga.

HE URI MATUA.

KUA haere a te Makarini Ngata te tama a te Hon. A. T. Ngata ki tetahi o nga Kareti nui o Ahitereiria, ara ki te Kareti o Hakipere (Hawkesbury College). Ko nga mahi e akona ana i tenei Kareti nui ko nga tu ahua katoa o te ahuhenua. Ke te wahanga mahi e tino whakapaua e Makarini tona mohio ki ona whakarawe me ona raweke katoa ko te mahi miraka kau ara i muri iho o te rapopototanga i a ia o ia ahua mahi whenua o ia ahua. Kua tupu tenei tamaiti hei tamaiti matau, kua haere tonu i muri i nga tapuae o tona koro. Kua mahue mai a Niu Tirani kua whakawhiti tenei ki tawahi ara ki Poihakena kimi ai i te matauranga. I kurangia a te Makarini ki te kura ano i kurangia ai tona matua, ara ki Te Aute. I tera tau ko ia te mahunga o nga tamariki katoa o Te Aute, ara ko ia te mea tino matau. Kei a ia tetahi korahipi inaianei e karangatia ana (Buller's Scholarship). I tera tau i pāhi ia i te "Junior Civil Service," i tenei tau ka pāhi i te "Senior Civil Service."

HE WHAKATUWHERATANGA WHARE.

NO te 7 o nga ra o tenei marama ka tu tetahi hui ki te takiwa o Otaki, ara ki Katihiku, e kiia nei tona hāpu ko Ngatihua. Ko te putake o tenei hui he whakatuwheratanga whare, ko te ingoa ko Tama-te-hura. He tino whare ataahua taua whare, a nui atu hoki te whakamihi o nga iwi i tae mai ki taua huihuinga. Ko te ingoa o tenei whare he ingoa no tetahi o nga tupuna o Ngatiraukawa. He tupuna rongo nui, he rangatira te tinana, pera ano hoki te rangatira o ana mahi. No reira he ngakau nui no Ngatihua, he aroha mo nga kupu o tenei kaumatua, ka maharatia e te iwi me puta he whakamaharatanga mo Tama-te-hura. No reira tenei te tu nei te tupuna nei i tenei ra i roto i a Ngatihua, ara, i a Ngatiraukawa. He hui tenei i tae mai nga rangatira ki te tautoko. Nui atu te mihi o te iwi mo tenei whakaaro o Ngatihua. Kahore a Ngatihua i panui ka hanga ia i tenei taonga, no te otinga, katahi ano ka powhiritia e ia nga mokopuna a Tama-te-hura, kia haere katoa mai kia kite i a ia. No reira tae katoa mai ana nga iwi. Kia ora koutou e Ngatihua mo to koutou whakaaro, koia hoki koutou i mihia ai e te iwi, he rangatira no tenei mahi, he nui no to koutou whakaaro ki nga mahi a tenei tupuna a Tama-te-hura.

No te tahi o nga haora i te awatea o te Haterei ka timata te karakia i whakaarohia ai hei whakatuwhera i te whare nei. Ko nga minita o te Hahi i tae nei ko Rev. Wiriwhiti Wiremu, Tame Katene, me te minita o te takiwa me Temuera Tokoaitua. E rua nga wahanga o te karakia, te wahi tuatahi i waho ara, ko nga himene ko te iriiringa o te tupuna nei o Tama-te-hura, i runga i te ingoa o te Tokotoru Tapu, me te kauwhau, muri iho ka tomokia a ko te wahanga tuarua i whakahaerea ki roto i te tupuna nei. Nui atu te kotahi o nga whakaaro o te iwi, rite tahi te hapai i nga tikanga mo tenei mahi, koia e kore nei e mutu te mihi o nga iwi.

I tae mai te Honore Takuta Pomare ki tenei hui, me tana whakamihi mo te whakaaro o te iwi ki te whakatu i tenei whare ataahua.

Tetahi o nga tino take i korerotia e Ngatiraukawa ko te tohutohu i nga mokopuna a Tama-te-hura, kia whai te ngakau, nga mahara i tana taurira rangatira i whakarere iho ai hei whaingia ma nga uri whakatupu. No reira tenei kei te kura minita i Te Raukahikatea, tokorua nga tamariki, nga mokopuna a Tama-te-hura, i haere atu i runga i te tuku a te iwi, he mahara iho ki nga kupu a te hunga mate, "i muri nei kia mau ki te whakapono." No reira e tama ma kia kaha, kia mahara ki to tatou tupuna, ki ana mahi tika, ki te iwi ano hoki nana korua i tuku atu ki tena mahi. Tenei te hihia ake nei te ngakau kia whakaohoa nga whakaaro o era atu o nga mokopuna a Tama-te-hura kia whai i tenei kupu e mau ake

nei, "i muri nei kia mau ki te whakapono." Waiho ma te Wairua o te Atua e arataki, e whakaako, e whakamarama a tera ka hiahia te ngakau, ka hiakai ki nga mea Wairua.

No reira e Ngatihuiā, o Katihiku, ara e Ngatiraukawa ehara enei e mau ake nei i te kupu, ina ke nga kupu kei nga mea o tatou i tae, a kua hoki atu ki tona kainga, ki tona kainga. Tenei kua takoto tenei taurā; whaiā e nga uri whakatupu a Tama-te-hura, kia kaha, kia kotahi te whakaaro, ma tenei ka mama ai nga mahi. Heoi ra ka mutu iho, "kia u, kei taea te whakakorikori, kia hira te mahi ki te Ariki i nga wa katoa."

NGA TAMARIKI KURA O TE KAO.

I TINO whakamihia enei tamariki i runga i to ratou maia ki te haere a waewae atu i Te Kao ki Akarana e 325 macro te roa o tenei haerenga. Tenei haere he haere ki te Ekipihana, ko to ratou mahita ano to ratou pakeke. I tenei haere roa a ratou kaore he raruraru i pa ki tetahi o ratou kaore he aha me te ora o ratou tinana rite tonu ki te ahua o te timatanga mai o ta ratou haere. I to ratou taenga ki Takapuna kei waenganui o Silverdale me Devonport ka whakanuia ratou i reira ara ka riro ratou na te pēne whurutu (fife band) o reira i whakatau ka riro hoki na taua pēne ratou i arahi ki Devonport. I konei ka hipihipingia ratou ka puta hoki nga kupu whakamibi a nga tangata o taua kainga mo ratou. Ahakoa to ratou ngaro i te puehu, i te werawera hoki kaore rawa he mea o ratou i titiro ahua ngenge engari i maia tonu o ratou ahua katoa. Mai i Devonport ka whakawhiti ratou ki Akarana i runga i tetahi tima mau pahihi. Ka whakatata atu to ratou tima ki te "H.M.S. Philomel," he manua no te Ingarahi i Akarana e tu ana ka haparangi ratou ka hipihipi i te koa katahi ano ratou ka kite i te manua. Te taenga ki Akarana ka whakamanuhiritia e Mr. G. G. Garland, tiamana o nga Kura Poari o reira. Muri iho ka whakatautia ratou e tetahi pēne tamariki ka riro hoki na konei ratou i arahi haere i Kuini Tiriti me te hipihipi o te tini o te tangata ki a ratou. To ratou taenga ki te wahi i reira te Ekipihana ka haere mai te Tumua ki o te Ekipihana ki te whakatau i a ratou ka powhiritia hoki ratou. Te mutunga o te powhiri i a ratou ka tu ratou ki runga ki te waiata ki te haka a ka kino te haere. Tetahi tino wawata nui a ratou i te wa ka timata ta ratou haere mai kia haere ratou i runga motoka. No te ahiabi ano o taua ra i tae nei ratou ka rite tenei wawata a ratou, ka riro na tetahi tonu o nga motoka i uru ki te whakakitekite ratou i mau haere. He tino maia rawa atu enei tamariki.

“AKE! AKE! AKE!”

HEI a Aperira nei ka tu tetahi hui nui whakaharahara ki te takiwa o Waikato. Ko taua hui he hui whakamaharanga ki te pakanga i Orakau, he pakanga rongonui. I tae he reta ma Ta Rapata Taute (Sir Robert Stout) ki te Hekeretari o te Komiti whakahaere o taua hui, ko nga korero enei o taua reta ana ara:—“E mohio ana au ki a Rewi Maniapoto me etahi atu hoki o nga Maori i uru ki taua pakanga nui. E mohio ana ano hoki au ki a Kapene Tiakihana (Captain Jackson) te tangata whakahaere o nga hoia a te kawanatanga i taua pakanga. He iwi rangatira te Maori he iwi toa e hara i te tutua a ko nga kupu a Rewi i mea ra ia, ‘Ka whawhai tonu matou ake, ake, ake,’ kaore he mutunga mai o te rongona e te tangata no te mea ka waiho tonu hei kupu korero mo ia whakatupuranga mo ia whakatupuranga. I tera wa he whawhai ta tatou kia hinga te Maori i tenei wa ko te tumanako o toku ngakau ko te whawhai kia kaua e hinga te Maori engari kia tu, kia kake haere ratou. Ko taku e matenui nei kia mau ratou ki nga tikanga o te ora mo te tinana, kia kaha ki te rapu i te matauranga o te Pakeha, kia uru tenei mea a te puku-ahuwhenua ki roto i a ratou. Ma konei anake ka ora ai ratou ka tupu ai hei iwi.”

HE KAUWHAU

Na Father T. REES.

Engari kua tae nei koutou ki Maunga Hiona, ki te pa o te Atua ora, ki Hiruharama i te rangi, ki nga mano tini o nga anahera, ki te huihuinga nui.”—*HIPERU XII, 22.*

KATAHI ano tatou ka tae ki te whakamutunga o nga whakamarama a Father T. Rees i te rarangi i runga ake nei hei toru tenei mo nga putanga i roto i *Te Kopara*. Mehemea kei te maumahara koutou ki nga whakaupokotanga i te Nama 4 o *Te Kopara* o tenei rarangi ka marama koutou ko te Upoko 4 tenei, ara nga kupu whakamutunga o te rarangi e mea nei “Ki Hiruharama i te rangi: ki nga mano tini o nga anahera: ki te huihuinga nui.”

He mea whakamiharo rawa tenei ki e mea nei tenei rarangi “Engari kua tae koutou inaianei ki Hiruharama i te rangi, ki nga mano tini o nga anahera, ki te huihuinga nui.” Kei konei tonu nei ano tatou a e mea ana te rarangi “kua tae tatou kei Hiruharama.” Ae he tika kua tae tatou kei Hiruharama ahakoa i a tatou tonu e ora nei. Tahuri ana tatou ki tenei mea a te whakapono noho tonu atu tatou hei tangata whenua mo te Hiruharama i te rangi ara i timata tonu atu i tenei orange te whakamatau a te tangata i te ahua o te orange

tonutanga e whakaaria nei i roto i te Karaipiture mo te hunga e whakapono ana ki a Te Karaiti me tona Matua hoki i te rangi. No reira e tika tonu ana te mea a te rarangi e mea nei "kua tae tatou ki Hiruharama i te rangi, ki nga mano tini o nga anahera ki te huihuinga nui." Tuarua te tikanga o enei kupu e whakaatu mai ana i te kotahitanga o te hunga whakapono o nga mea kua moe o nga mea ano hoki e ora nei inaianei.

Katahi te whakaaro tino ataahua ko tenei. Kahore kau he tikanga e pouri nui ai tatou mo o tatou hoa kua wehe atu nei i a tatou he hunga i mate i roto i te whakapono. Whakaaro kei te Hiruharama katoa tatou i te rangi; whakaaro kua tae katoa tatou ki nga mano tini o nga anahera; whakaaro ano hoki kua tae tatou kei te huihuinga nui. Ko te huihuinga tenei o te Hahi a Te Karaiti e karangatia nei i roto i ta tatou Rawiri ko te "Hahi Tapu puta noa i te ao." E kore e taea te ngakau whakapono iti te whakaaro te tikanga o enei kupu, engari ma te whakapono hohonu anake. Ma to tatou tino tata ki te Atua ma reira anake tatou e mohio ai e kite ai hoki kei te tu tahi tatou ko te hunga kua wehe, kei te amiki tahi tatou me ratou, me nga anahera o te rangi, he huihuinga tino nui whakaharahara.

(*Whakamutunga*).

W. C. T. U.

KO te W.C.T.U. he Ropu wahine e karangatia nei ko te Ropu Turaki Waipiro o nga Wahine Karaitiana. Tuarua hei titiro ma tatou he hunga whakapono katoa nga wahine o tenei Ropu tuarua ko ta ratou tino mahi he turaki i te mahi hoko waipiro he whakakore rawa atu i tenei kai i te mata o te whenua. Otira e hara i te mea koiane anake ta ratou mahi: kaore. Engari tapiri ki tenei ko tetahi o a ratou whai kia pai te noho a te tangata raua ko tona hoa wahine, ki pai te kainga me nga mea katoa o te kainga kia matareka ki roto i te kanohi tangata, kia pai hoki te whakatupu ake o nga tamariki kia tupu ake i runga i te wehi ki a Ihōwa kia whakahonore i nga mātua. Ko tenei Ropu he ropu tino nui whakaharahara he peka ona kei nga wahi katoa o te ao. No te 4 o nga ra o tenei marama ka tu te hui a te Peka Nui o Niu Tirani nei ki Turanga i tata ki te 70 nga mangai o nga Ropu ririki o nga wahi katoa o te motu i tae mai. Ka nui te kaha o tenei Ropu ki te whakahaere i a ratou tikanga a ki te whakaaro akuanei te horo ai te mana o te waipiro i a ratou. He manga o tenei Ropu kei waenganui i nga Maori i tata pea ki te 60. He wahine matau katoa nga wahine whakahaere o taua hui he

hanga rawe ki te korero he kaha hoki ki te korero kaore e hopohopo ki te panga kupu kaore e wehi. Kaore he ruarua-tanga o ratou whakaaro engari toitu tonu, tapatahi tonu; kaore hoki he tamatetanga. He tino Ropu kaha tenei. I roto i a ratou Ripōata ka kitea kei te kaha rawa te haere whakamua o a ratou ope taua a ko ta ratou tino whakatauki tera, "Ahu whakamua tonu atu, kua hei hoki whakamuri." Ano tera te mahi a taua hanga wahine he tai e pari ana kaore e taea te whakahoki. Ka manaakitia ano tenei mahi he tika hoki no te kaupapa. Ma te Atua ratou e whakakaha e awhina.

WHAKAMAHARATANGA.

KUA tu tetahi kohatu whakamaharatanga ki a te Tatana, kura mabita tuatahi o Te Aute a kua whakapiria tetahi kohatu pera ano ara whakamaharatanga ano ki a ia ki roto i te wharekarakia o te Kareti i Te Aute. Ki te whakaaro tera e eke ki te £30 nga raruraru mo aua kohatu. Me kore ra he tamariki o Te Aute e whakaaro mai ki tenei take, a he hoa ranei o te Tatana, pakeha, Maori. Ko tetahi mea hei whakaarotanga ko tana tamahine ara ko Miss Katie e mohio katoa nei i a tatou i nga tamariki o Te Aute. Ko te rongo kaore noa iho i te nui tona orange. No reira ahakoa e £30 pauna tonu nga raruraru mo nga kohatu nei me kahi tataui i tetahi moni nui e ea ai nga raruraru nei e toe ai hoki te toenga ma tana tamahine. Ko nga moni kahi me tuku ki te Hon. A. T. Ngata. Tera e whakaaturia te wa hei hurahanga i nga kohatu nei.

RONGO KORERO.

TOKOTORU nga tangata i matemate ki runga o Maunga Kuki, te maunga tiketike o Niu Tirani nei, i nga ra timatanga o tenei marama. I mate ai he tanukutanga no te huka ka mauria. Kotahi o ratou kua kitea, ko etahi e kore rawa pea e kitea.

Ko te nui o te iwi Pakeha i roto i te Emepaea o Piritani : o Niu Tirani, 1,000,000; o Ahitereiria, 4,500,000; o Kanata, 7,000,000; o Awherika, 1,275,000; kei Ingarani, 46,500,000; huihuinga, 60,275,000. Ko te tokomaha o nga Iwi Mangu katoa kei raro i te mana o Ingarani hui mai ki a taua ki te Maori e 360,903,965.

KIA PONO.

KO enei korero no tetahi o nga tino tangata nunui o Ingarani he mema no te Paremata. He mahi tuturu nana te haere i nga ata ki roto ki te ruma iringa o nga whakaahua o ona matua o ona tupuna ano tana mahi he haere ki te koropiko ki a ratou me te mea he Atua ratou. He maha nga wa e rangona ana ia e korero ana i enei kupu ara, "E kore au e wareware, ka pono au." He maha nga wa e tu ai tana tama matamua e matakitaki ai ki tana mahi na wai a ka pa mai te wehi ki a ia. I te mea ka 12 nga tau o taua tamaiti ka haere raua ko tona papa ki roto i taua ruma katahi ka timata te whakamarama a te papa i taua mahi ana ki tana tamaiti; ka mea atu ki a ia "He reo o enei whakaahua, a ina ata whakarongo koe ka rongo koe." Katahi ka mea atu te tamaiti ra, "E korero ana koia nga whakaahua ra e Pa?" Ko te whakahokinga atu a te papa ka mea, "Ae. Katahi ia ka tuhi ki te whakaahua tuatahi ka mea ki te tamaiti e mea ana mai te whakaahua tuatahi ra ki a au kia u au kia pono ki a ia. Te mea tuarua ra e mea ana mai ki a au kia pono au kia au ake ano. Ko te mea tuatoru e mea ana mai kia pono au ki toku kainga, ki toku whanau. Ko te mea whakamutunga ko te whakaahua o toku whaea e mea ana mai ia ki a au kia pono au ki te Atua." I oku haerenga katoa atu i tenei ruma i nga ata katoa e taku-tama ko aku tino kupu enei, "ka pono ahau."

PITOPITO KORERO.

Ko nga hui nunui e tu ana i te marama o Aperira nei ko enei:—Hui Topu o te Hahi ki Rotorua.

Hui Kawanga Wharekarakia (Ruatoiki).

Hui e pa ana ki nga mahi o te Paremata (Parewanui).

Kei te piki te mahi miraka kau i Opotiki. E £3762 nga moni i utua e te Kamupene ki nga tangata mau miraka mai ki te whare mahi pata i te marama o Hanuere nei. I tera Hanuere e £3,503 nga moni i utua. Ko nga tieki nunui enei i puta ki te tangata kotahi £219, £144, £131, £120.

HE KAI MA TE KOPARA.

Waiheke Tureia, 5/-; Hori Mahue, 5/-; Tame Hohaia, 5/-; Wiremu Rokena, 5/-; Rev. H. Paerata, 2/6; H. Kareanui, 5/-; Henare Roera, 5/-

HE TURE TUTURU.

1. Kotahi putanga o Te KOPARA i te Marama.
2. Ko te oranga mo te pepa e rima hereni (5/-) i te tau, me nooti o te poutapeta me pane ranci.
3. Ki te hiahia te tangata ki te tango i Te KOPARA me tuku mai e ia te moni i roto i te reta whakaatu mai.
4. E pai ana kia tukua mai nga korero o ia wahi o ia wahi o te Motu, engari kei te Etita te tikanga mo te ta i aua korero; kia marama te tuhituhi.
5. Me penei te tuhi i waho o nga reta katoa:—

Ki Te KOPARA,
Te Rau, Gisborne.

HE PANUI.

Ki te hiahia te tangata ki te Rawiri ki te Himene:
he nui noa atu nga pukapuka kei a au inaianei: ko
te utu:—

He mea nui, kiri noa, 2/6	He mea paku, kiri pai rawa, 3/6
He mea nui, kiri whero, 3/-	Rawiri & Himene, kiri noa, 1/6
He mea nui, kiri pai, 4/-	Rawiri & Himene, kiri whero, 1/-
He mea nui, kiri pai rawa, 5/6	Rawiri & Himene, pai, 3/-
He mea paku, kiri whero, 1/6	Rawiri & Himene, pai rawa, 4/-
He mea paku, kiri pai, 2/6	He Himene, 6d.
He mea paku, kiri noa, 1/-	He Kupu ma te Ngakau Inoi, 3d.

Maku e utu te pane kingi hei tuku atu i nga pukapuka ki a koe.

Na H. W. WILLIAMS,
Naurea, Gisborne.

Ki te hiahia te tangata ki te Paipera ki te Kawenata
me tonono ki te BIBLE DEPOSITORY SUNDAY SCHOOL
UNION, Auckland.

Paipera, 2/6, 3/6, 4/6, me te pane kingi 1/-

Kawenata me nga upoko whakamarama, 2/6, 3/-, 4/6, me te
pane kingi 3d.

Kawenata paku, me nga Waiata, 2/-, 2/6, 3/-, 3/6, 4/-, me te
pane kingi 3d.